

Прилог 5.2. Књига предмета

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије			
Назив предмета: ПСИХОПАТОЛОГИЈА			
Наставник: проф. др Весна Гојковић, вежбе: Пеђа Миладиновић			
Статус предмета: ОБАВЕЗАН			
Број ЕСПБ: 9			
Услов: Нема			
<p>Циљ предмета: Основни циљ предмета јесте стицање специфичних знања из области менталних и социјалних аберација, које нису обухваћене основном клиничком литературом. То су маладаптивна понашања која у основи имају поремећаје контроле вольних процеса као заједничку основу, и чија је заједничка особина изузетна висока лична и друштвена штетност. Циљ је да се будући психологи едукују о етиопатологији и различитим моделима терапије поремећаја који су данас у експанзији, као што су токсикоманске и бихејвиоралне адикције. У том смислу, циљ је да се оспособе за ефикасно бављење како превенцијом и терапијом, тако и дијагностиком и истраживањем поремећаја личности у домену адикција.</p>			
<p>Исход предмета: А) усвајање и примена психолошког модела дистинкције, интерпретације, анализе и дијагностике адикција; Б) усвојени модел ширег знања психопатологије оспособљава студенте за професионални успешан тимски (интердисциплинарни) и индивидуални антажман у клиничком, судском и социјалном раду; В) могућност едукације запослених о етиологији, препознавању и консеквенцијама ментално социјалних девијација; секундарна клиничко-психолошка интервенција која претходи психотерапијском процесу, односно могућност рада у установама за парцијалну хоспитализацију</p>			
Садрјај предмета			
Теоријска настава			
<p>Развој психопатологије и њено одређење у односу на медицину, клиничку психологију и психодијагностику;</p> <p>Психопатологија вольних процеса, неспособност контроле импулса сагледана кроз органске, психичке и социјалне детерминанте; приступи етиопатологији и лечењу кроз медицински модел (модел болести- болести зависности); социјални модел, адикције (токсикоманије и социјално патолошке девијације) као последица друштвене дезорганизације и дисоцијације; психолошки (личносни) приступ кроз дефинисање поремећаја личности зависника (токсикомана и свих типова бихејвиоралних адикција), односно израженост патолошких црта личности, примена упитника ПИД 5; компulsивност и адикција; преморбидна личност; токсикоманије – психолошки приступ ДСМ5 и СЗО – разлике; алкохолизам: етиологија, заједничке црте личности, психолошки профили алкохоличара у односу на тип; клиничка слика свих типова алкохолних психоза и деменција; наркоманија – етиологија, поремећаји личности као основа наркоманске структуре и специфичности у односу на терапију; бихејвиоралне адикције: компulsивно коцкање, лагање, коришћење интернета, сексуална адикција, компулсивна куповина, компулсивно вежбање, компулсивно преједање и ментална анорексија.</p>			
Практична настава			
Одлазак у установе клиничког типа, под менторством рад са пациентима; приказивање адекватних филмских записа, израда самосталних истраживања коришћењем релевантних мерних инструмената на субклиничким узорцима и презентовање добијених налаза; студија случаја (до 2400 речи); самостална анализа филмских садржаја и групна дискусија			
Литература			
Марић, Ј. (2009). <i>Клиничка психијатрија</i> , самостални издавач, Београд (одабрана поглавља)			
Gelder,M., Mayou, R., Geddes, J. (2009). <i>Psihijatrija</i> , Data Status (одабрана поглавља)			
Кнежевић-Тасић, Ј. (2015). <i>Бихејвиоралне зависности у Србији</i> , Делфи, Београд (одабрана поглавља)			
Лажетић, Г., Младеновић, И. (2014). <i>Изгубљени у виртуелном свету – зависност од интернета и видео игара са терапијским приручником</i> , Чигоја, Београд			
Младеновић, И., Лажетић, Г. (2014). <i>Зависност од коцкања са терапијским приручником</i> , Чигоја, Београд			
Rosenberg, K.P., Curtiss Feder,L.(2014). <i>Bihevioral Addictions: Criteria, Evidence, and Treatment</i> , Academic Press			
Hiatt, R.D. (2017). <i>Have I Had Enough</i> , CreateSpace Independent Publishing Platform			
Број часова активне наставе:90	Теоријска настава:45	Практична настава:45	
Методе извођења наставе: Монолошка и дијалошка метода; менторски рад са студентима приликом извођења практичне наставе у раду са индивидуалним клиничким случајевима; power point презентовање теоријских целина и приказивање едукативних, научних (делова) филмова са описаном симптоматологијом или приказом ефекта терапијског приступа уз усмену индивидуалну и групну анализу и интерпретацију.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	40
колоквијум-и	10	.....	
семинар-и	20		
Предавања и вежбе (5 ЕСПБ) + Литература (2,5 ЕСПБ) + Семинарски рад (1,5 ЕСПБ)			

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПСИХОТЕРАПИЈСКЕ ШКОЛЕ

Наставник: проф. др Весна Петровић, вежбе: Зорица Кнежевић, Пеђа Миладиновић

Статус предмета: ОБАВЕЗАН

Број ЕСПБ: 9

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање студената са савременим школама и правцима у психотерапији код нас и свету.

Оснообуђавање студената за:

- свеобухватно познавање и разумевање теоријских оквира различитих психотерапијских школа и правца;
- разумевање различитих метода, техника рада и евалуирање њихових учинака;
- самостално уочавање етичких дилема и проблема у психотерапији.

Исход предмета

Од студената се очекује да на крају курса буду способни да покажу разумевање основних теоријских принципа различитих психотерапијских модалитета и да самостално примене одређене психотерапијске технике.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Историјски и теоријски оквир психотерапијских школа и правца – корени психотерапије, психоанализа и Сигмунд Фройд; **2. Психотерапија као професија** - Страсбуршка декларација из 1990. године, Европски парламент из 2004. године, критерији Европске асоцијације за психотерапију (ЕАП), Савез друштава психотерапеута Србије; Психотерапија између психологије и психијатрије; Професионални идентитет психотерапеута; Функционалне компетенције психотерапеута; **3. Терапијски принципи и циљеви** - основни психотерапијски принципи; циљеви психотерапије у различитим психотерапијским школама; **4. Заједнички фактори у психотерапији** - психотерапеут, клијент, проблем, метод и технике рада, однос у дијади или групи; **5. Терапијски методи и технике** - преглед психотерапијских метода и техника у различитим психотерапијским модалитетима; психотерапијска интеграција и начини постизања интеграције; **6. Примена различитих терапијских приступа** – бројне психотерапијске школе или неколико суштински различитих теоријских правца: психодинамски, хуманистички, бихевиорални и атеоријски модел; **7. Доприноси и ограничења различитих терапијских приступа** – преглед доприноса и ограничења у односу на основне моделе који обједињавају преко четрсто различитих модалитета ; **8. Глобализована психотерапија** – услови да се успостави заједничка платформа за психотерапију ; **9. Психотерапија у свету-** преглед образовања за психотерапију у Европи и свету, преглед услова праксе у различитим контекстима ; **10. Психотерапија у Европи** – сличности и разлике у условима обављања психотерапијске праксе у различитим европским земљама, постојање Закона о психотерапији; **11. Историја психотерапије у нашој земљи** – основни психотерапијски правци и пионири психотерапије у бившој Југославији и Србији ; **12. Савремени психотерапијски правци у нашој земљи данас** - где се школују психотерапеути у Србији данас, Савез друштава психотерапеута Србије и двадесет удружења за психотерапију, услови за стицање националног сертификата из психотерапије; **13. Психотерапија и етика** - доношење етичких одлука; димензије поверљивости; двојни односи у прихтерапијској пракси; смернице за етичку праксу; **14. Истраживања у психотерапији** - квантитативна и квалитативна истраживања - кратак преглед; **15. Евалуација савремене психотерапије** – приказ резултата значајнијих истраживања о ефектима психотерапије.

Практична настава

Анализа поједињих психотерапијских правца кроз приказе случајева из литературе. Праћење и анализа видео презентација рада терапеута унутар различитих психотерапијских школа. Припрема и приказ три транскрипта примене одређене технике у оквиру неког од психотерапијских приступа, који захтева свеобухватно познавање и разумевање различитих психотерапијских модалитета и самосталност у припреми оваквог транскрипта . Праћење, презентовање и дискусија најновијих истраживања и достигнућа у психотерапији.

Литература

1. Corey, G. (2004). *Теорија и пракса психолошког савјетовања и психотерапије*. Загреб: Наклада Слап. (одабрана поглавља)
2. Ерић, Ј. (2005). *Психотерапија*. Београд: Институт за ментално здравље. (одабрана поглавља)

Број часова активне наставе: 90

Теоријска настава: 45

Практична настава: 45

Методе извођења наставе

Интерактивна предавања, анализа видео презентација, анализа транскрипта, семинарске дискусије и вежбе, консултације, самостални и групни рад, анализа студија случаја, приказ и илустрација различитих модела супервизије, искуствене вежбе, студентске презентације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	(Завршни) испит	поена
активност у току предавања	10	колоквијуми/писмени испит	20
практична настава	15	усмени испит	40
студија случаја	15		

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (3,75 ЕСПБ) + Студија случаја (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕРВЕНЦИЈА И ТЕХНИКЕ

Наставници: Проф. др Гордана Дедић; вежбе: Пеђа Миладиновић

Статус предмета: ОБАВЕЗАН

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета

Да омогући студентима да се упознају са бројним психотерапијским стратегијама и техникама; Да омогући студентима да побољшају властиту емоционалну писменост и увид; Да обучи студенте за примену различитих психотерапијских стратегија и техника у психотерапијској пракси; Да обучи студенте за адекватан избор и прилагођавање психотерапијских стратегија и техника посебном клијенту и његовој ситуацији.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- критички оцени значај емоционалне писмености и увида (свесности) у људском развоју
- критички оцени опсег стратегија и техника у психотерапијској пракси
- да направи адекватан избор и да разуме примену различитих психотерапијских техника и интервенција у стандардним околностима и у околностима кризе и трауме, као и у зависности од врсте психичког поремећаја

Садржaj предмета

Теоријска настава

1. Појмовно разграничење стратегија, интервенција и техника у психотерапији; 2. Процес изграђивања стратегије у раду са клијентима; 3. Процедура израде плана психотерапијске интервенције; 4. Преглед психотерапијских техника кроз различите психотерапијске школе (Психоаналитичка терапија, Терапија Алфреда Аделера, Терапија усмерена на особу, Гешталт терапија, Егзистенцијалистичка терапија, Бихејвиорална терапија, Когнитивно-бихејвиорална терапија; РЕБТ, Системска породична терапија); 5. Разрада поједињих психотерапијских техника (слободне асоцијације и интерпретација, пројективне технике, анализа отпора и трансфера, породична консталација, лични приоритети, активно слушање, рефлекстовање, експеримент у гештталт психотерапији, рад са две столице, десензитизација, когнитивно реконструисање, домаћи задаци, играње улога, сидрење, генограм, психодрамске методе); 6. Терапијске стратегије и интервенције у зависности од врсте дисфункционалности клијента (терапијске стратегије и интервенције у случајевима: Депресије, Ризика од самоубиства, Паничног поремећаја, Злоупotrebe психоактивних супстанци, Криза узрокованих здравственим тешкоћама, Проблема у партнеријским односима, Породица у кризи, Криза код старијих људи, ПТСР-а, Траума код деце иadolесцената);

Практична настава

1. Увежбавање техника кроз рад у групама од двоје у улогама клијента и психотерапеута. Одигравање и анализа и дискусија терапијских транскрипата. 2. Гледање и анализа видео презентација извођења различитих психотерапијских техника. 3. Увежбавање техника (рад у паровима). Семинарски рад у оквиру овог предмета се састоји од приказа психотерапијске сеансе са пациентом у зависности од врсте дисфункционалности и постављене психијатријске и процесне дијагнозе (1500 речи). 4. У оквиру овог предмета и часова активне наставе предвиђене су посете одређеним здравственим институцијама у којима се пружају психотерапијске услуге, као што су Војно-медицинска академија - Београд, Клинички центар Војводине - Нови Сад (одељење за психијатрију), болница за лечење зависности, предшколске установе, школе и сл.

Литература:

1. Datilio, F. M., Friman, A. (2011). Kognitivno-bihavioralne strategije u kriznim intervencijama. Jastrebarsko: Naklada Slap. Poglavlja: Depresija i samoubojstvo (str. 25-67); Панични поремећај (68-92); Zloupotreba psihoaktivnih tvari i ovisnost: kriza kao proces ili ishod (str. 175-198); Krize uzrokovane zdravstvenim teškoćama (199-219); Problemi u partnerskim odnosima (str. 300-326); Obitelj u krizi (str. 327-351); Kriza kod starijih ljudi (str. 377-398); Traumatski stresni poremeћај (494-528). Ukupno: 214 str.
2. Hejli, DŽ. (2011). Strategije psihoterapije. Srbija: Psihopolis. Poglavlje: Strategije psihoanalize i drugih terapija osvećivanjem (str. 122-146). Ukupno: 24 str.
3. Petrović, V. (2004). Psihička trauma i oporavak kod dece. Beograd. Čigoja. Poglavlje: Intervencije za traumu kod dece i adolescenata (str. 77-154). Ukupno: 77 str.
4. Vukosavljević-Gvozden, T. (2009). Racionalno-emotivna bihevioralna terapija: Teorija i metod. Beograd: Krativni centar. Poglavlja: Upotreba kognitivnih intervencija (str. 170-188); Upotreba emotivnih i imaginativnih intervencija (str. 194-206); Upotreba bihevioralnih intervencija (str. 207-220). Ukupno: 43 str.
5. Korej, G. (2004). Teorija i praksa psihološkog savetovanja i psihoterapije. Jastrebarsko: Naklada Slap. (2 str. samo pregledna tabela као материјал за вежбе и предавања)

Шира литература:

6. Erić LJ. Psihoterapija, Medicinski fakultet Beograd, 2002
7. Erić LJ. Neuroze. Medicinski fakultet Beograd, 2002
8. Dedić G. Samoubistvo-pomoć, nada. Beograd: Media centar Vojska; 2011.

Број часова активне наставе: 90

Теоријска настава: 45

Практична настава: 45

Методе извођења наставе: Играње улога, анализа видео презентација, анализа искустава стеченог посетама различитим институцијама, практичан рад студената на психотерапијским техникама, семинарски радови, групне дискусије.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
семинар	10	писмени испит	
колоквијум	40	усмени испит	50

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (2,75 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије**Назив предмета:** ЕТИКА**Наставник:** (предавања и вежбе) Проф. др Душка Франета**Статус предмета:** ИЗБОРНИ**Број ЕСПБ:** 8**Услов:** Нема**Циљ предмета**

- Упознавање с основним појмовима и проблемима етике, најважнијим етичким идејама, као и с утицајнијим етичким приступима данашњице.
- Стицање теоријских знања и практичних вештина које поспешују морално расуђивање.
- Сензibilizовање за етичке проблеме.
- Разумевање типичних моралних проблема и дилема савременог професионалног окружења и основних карактеристика и принципа етичких кодекса.

Исход предмета

- Разумевање смисла моралних стандарда и препознавања ситуација у којима се они крше.
- Унапређивање моралног расуђивања и аргументовања.
- Развијање способности сагледавања професионалне делатности из етичке перспективе.
- Стицање теоријских знања потребних за разумевање различитих приступа моралности и упознавање са значајним професионално-етичким кодексима.

Садржјај предмета**Теоријска настава**

Појмови етике и морала. Специфичности морала: морал и право, морал и религија, морали и обичаји. Морал, етика и психологија. Периодизација историје етике. Сложеност моралне свести. Моралне вредности и моралне дужности. Слобода и самовоља на личном и друштвеном нивоу. Морално расуђивање, морална дилема и аргументација. Различити приступи моралу: Релативизам у етици; Етика врлина; Деонтолошка етика; Консеквенцијалистичка етика. Етички изазови глобалног и мултикултуралног окружења. Појам професионалности: професионална одговорност, професионалне дужности и стандарди. Етички оквири психолошког рада и истраживања. Људска права и делатност психолога. Професионалне организације и етички кодекси. Интегритет, аутономија, поштовање и компетентност. Однос према клијенту, колеги и јавности. Однос према испитанику и науци. Експлоатација знања и експлоатација клијента. Моћ, одговорност, рањивост и патернализам. Етика, медији и маркетинг. Вредност приватности и професионална тајна. Сукоб интереса. Корупција.

Практична настава

Академски дијалог и академско писање. Аргументовање и грешке. Дискусија и дебата. Анализе етичких кодекса. Студија случаја. Анализа текста. Презентовање радова.

Литература

- Corey, G. (2004) *Teorija i praksa psihološkog savetovanja i psihoterapije*. Zagreb: Sklap. - делови
- Деј, Л. А. (2004) *Етика у медијима*. Београд: Медија центар. – делови
- Stevanović, V. (2003) *Moral i etika – osnovna značenja termina i izraza*, Beograd: Slobodan Mašić.- делови
- *Kodeks etike psihologa Srbije*. (2000) Beograd: Društvo psihologa Srbije. Доступно на: <http://dps.org.rs/images/kodeksEtike.pdf>, 1. avgust 2017.
- *Meta-Code of Ethics* (2005). EFPA. Доступно на: www.efpa.eu/ethics, 1. avgust 2017.

Додатна литература

- Koocher, G. P. and Patricia Keith-Spiegel, P. (1998) *Ethics in Psychology. Professional Standards and Cases*. Oxford University Press.
- Lefkowitz, J. (2009) *Ethics and Values in Industrial-Organizational Psychology*, Taylor & Francis E-library.
- *Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct*. (2010) APA. Доступно на: <http://www.apa.org/ethics/code/>, 1. avgust 2017.
- *European Textbook on Ethics in Research* (2010) European Commission.
- Franeta, D.&Protopapadakis, E. (2014) *Primjenjena etika*. Novi Sad: Mediterranean Hellenic Society for Ethics.
- Hefe, O. (2011) *Umijeće življenja i moral ili usrećuje ili vrlina?* Novi Sad: Akademска књига.
- Izrael M. & Hej I. (2012) *Etika istraživanja u društvenim naukama*. Beograd: Službeni glasnik.
- Lindsay, G., Koene, C., Øvreeide, H. & Lang, F. (2008) *Ethics for European psychologists*. Hogrefe & Huber Pub.
- Мекинтайер, А. (2000) *Кратка историја етике*. Београд: Плато.
- Сингер, П., ур. (2004) *Увод у етику*. Нови Сад: ИКЗС.
- Сингер, П. (2000) *Практична етика*. Београд: Сигнатуре.
- Starčević, V.&Erić, Lj. „*Psihoterapija i etika*“. У: Erić, Lj, ur., (2006) *Psihoterapija*. Beograd: Institut za mentalno zdravlje, 515–537str.
- Tompson, D. (2007) *Politička etika i javna služba*. Beograd: Službeni glasnik.

Број часова активне наставе: 60

Остали часови

Предавања: 30   Вежбе: 30   Други облици наставе: Студијски истраживачки рад:

Методе извођења наставеДијалошки метод, *ex cathedra* предавања, тимски и самостални рад, презентације, дебата, анализа текста, студије случаја итд.**Оцена знања (максимални број поена 100)**

Предиспитне обавезе	Поена	(Завршни) испит	поена
активност у току предавања	5	колоквијуми/писмени испит	15
практична настава	20	усмени испит	60

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (2,75 ЕСПБ) + Студија случаја (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА НАСТАВЕ

Наставник: проф. др Руженка Шимоњи – Чернак; вежбе: Душана Шакан

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање студената са:

- најзначајнијим теоријским концептима процеса учења и њиховим педагошким импликацијама,
- најважнијим савременим облицима (врстама) наставе и стиловима учења,
- школом као организацијом: клима, стилови управљања, културалне различитости.

Исход предмета

Студент треба да:

- поседује основна знања која му омогућавају да буде активан учесник у иновацијама наставног процеса у образовним и васпитним установама и да буде партнери васпитача, учитеља и наставника у креирању васпитног и образовног процеса,
- поседује знања и вештине да истражује и тумачи социјално- психолошке чионце успеха: школску и разредну климу, управљање разредом и културалне различитости у разредима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Теоријски концепти процеса учења. Индивидуални (психолошки) конструктивизам Пијажеа. Социјални конструктивизам: Виготски, неовиготскијанска схватања. Социолошки конструктивизам, критички конструктивизам. Теорија еколошких система Бронfenбренера и теорија друштвеног посредовања Фојерштајна. **Психологија у образовању.** Психолошке основе циљева и задатака образовања. Таксономија когнитивног и афективног подручја. Психолошке основе облика/врста наставе: индивидуализована и диференцирана настава. Тимска настава, проблемска и кооперативна настава. Модели наставе који користе активно учење и стилови учења. **Школа као организација.** Школска и разредна клима. Интеракција у разреду. Стилови управљања разредом. Културалне разлике у ученици.

Практична настава

Педагошке импликације индивидуалног конструктивизма, социјалног конструктивизма и критичког конструктивизма. Настава и усвајање појмова код деце. Мерење интеракције у разреду и преглед истраживања. Мерење стилова управљања разредом и преглед истраживања. Мерење школске и разредне климе и преглед истраживања. Алтернативне педагогије: Монтесори, Валдорф, Фреинет и Самерхил. Посета вртићу или школи у којој се реализује настава по некој од алтернативних педагогија. Израда семинарског рада из области садржаја теоријске и практичне наставе.

Литература

Вулфолк, А., Хјуз, М., Волкан, В. (2014). *Психологија у образовању I и III*. Београд: Цлио.

Ђорђевић, Ј. (1997). *Настава и учење у савременој школи. Nastava*. Београд: Учитељски факултет.

Karíková, S., Oravcová, J. (2011). *Psychológia v edukácii (Психологија уeduкацији)*. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB. (превод одабраних поглавља)

Кнежевић- Флорић, О. (2003). *Интерактивна педагогија*. Нови Сад: Филозофски факултет.

Матијевић, М. (2001). *Алтернативне школе*. Загреб: Типекс.

Милутиновић, Ј. (2016). *Социјални и критички конструктивизам у образовању*. Нови Сад: Филозофски факултет.

Пешикан, А. (2003). *Настава и развој друштвених појмова код деце*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Стојнов, Д. (2005). *Од психологије личности ка психологији особа (конструктивизам као нова платформа у образовању и васпитању)*. Београд: Институт за педагошка истраживања.

Број часова активне наставе: 60 | Теоријска настава: 30 | Практична настава: 30

Методе извођења наставе

Предавања са мултимедијалном подршком. Дискусионе групе. Индивидуални и групни рад студената. Посета васпитној или образовној установи.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	15	усмени испит	
семинар-и	25		

Предавања и вежбе (4 ЕСПБ) + Литература (2,5 ЕСПБ) + Семинарски рад (1,5 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ТЕРАПИЈСКИ ОДНОС

Наставник: Доц. др Драган С. Жуљевић, вежбе: Зорица Кнежевић, Пеђа Миладиновић

Статус предмета: ОБАВЕЗАН

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета

Да укаже на важност и најважније компоненте психотерапијског односа. Да објасни динамику између терапеута и клијента у терапији. Да оспособи студента за примену стратешких интервенција и промишљање важних етичких питања, за изградњу квалитетаног професионалног односа са клијентом и разумевање важност супервизије за психотерапијски рад.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: (1) разуме значај и поштовање права и одговорности клијента и терапеута у психотерапијском раду; (2) стекне и развије компетенцијеза развој психотерапијског односа, склапање психолошког уговора, завршетак терапије и евалуацију терапије; (3) разуме делинеацију и интеракцију компонената терапијског односа; (4) упозна се са основним принципима прилагођавања садржаја терапије параметрима терапијског односа разуме основне налазе и импликације истраживања ефикасности психолошког третмана

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам психотерапијског односа; Динамика психотерапијског односа; Сетинг и његов утицај на психотерапијски однос; Разумевање међусобног утицаја клијента и терапеута; Права и одговорности клијента и терапеута; Психолошки уговор; Супервизија и терапијски однос; Етички принципи у изграђивању терапијског односа; Појам, разумевање и рад са отпором у психотерапији; Радни савез у индивидуалној, породичној и групној психотерапији; Емпатија, аутентичност и конгруентност; Сагласност око терапијских циљева; Клијентов фидбек као основ адаптације садржаја третмана.

Практична настава

Студенти ће у тројчланим групама у улогама клијент, терапеут и супервизор, одигравати одабране ситуације из психотерапијског рада, а које се односе на наставне јединице. Студенти ће имати задатак да у писменој форми саставе и на вежбама презентују три различита психолошка уговора из различитих психотерапијских проблема и ситуација. Студенти ће кроз симулацију различитих фаза психотерапијског односа преовежбати целокупни циклус психотерапијског односа. Студенти ће кроз групну дискусију и дебату разматрати различите етичке дилеме у психотерапијском раду; Радиће се критичка анализа различитих примера психотерапијског односа презентованих путем видеа

Литература:

1. Когеј, Г. (2004). *Теорија и пракса психолошког савјетовања и психотерапије*. Јастребарско: Наклада Слап. (одабрана поглавља) Укупно: 24 стр.
2. Срна, Ј.(2012). *Психотерапија и саветовање*. Београд: Завод за уџбенике. (одабрана поглавља) Укупно: 85 стр.
3. Гилберт, М., Еванс К.(2008). *Психотерапијска супервизија: интегративни односни приступ психотерапијској супервизији*. Загреб: Медицинска наклада. (одабрана поглавља) Укупно: 50 страна
4. Norcross, J. C. (Ed.). (2011). *Psychotherapy relationships that work* (2nd ed.). New York: Oxford University Press. (одабрана поглавља) Укупно: 80 стр.

Шира литература:

1. Evans, K. R. & Gilbert, M. (2005). *An introduction to integrative psychotherapy*. U. K.: Palgrave-Macmillan.
2. Kahn, M. (1997). *Between therapist and client: The new relationship*. New York: Holt Paperback.

Број часова акт. наставе: 90

Теоријска настава: 45

Практична настава: 45

Методе извођења наставе: Интерактивна настава, групна дискусија, видео презентације, анализа видео презентација, дебата, студија случаја, играње улога, састављање психичких уговора.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	40
колоквијум-и	30	.....	

Предавања и вежбе (5 ЕСПБ) + Литература (3 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЧКЕ ПАРАДИГМЕ

Наставник: (предавања и вежбе) Доц. др Драган Жуљевић, проф. др Мо Мандић, проф. др Јасмина Недељковић

Статус предмета: ОБАВЕЗАН

Број ЕСПБ: 10

Услов: Нема

Циљеви предмета:

- да уведе студенте у психотерапијска истраживања и филозофску различитих истраживачких метода
- да оспособи студента да разуме епистемиолошку основу како квантитативних тако и квалитативних парадигми.
- да упозна студенте са основним стратегијама, методама и техникама квалитативних и квантитативних истраживања.
- да оспособи студента да поставе и спроведу квалитативно и квантитативно истраживање у психотерапији
- да изгради лични етички кодекс релевантан при спровођењу квалитативних и квантитативних истраживања.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да: (1) демонстрира способност да идентификује главне филозофске основе квалитативних и квантитативних истраживачких парадигми и њихов значај за психотерапијску теорију и истраживање; (2) уме да адекватно усклади избор стратегије, методе и технике истраживања проглему који испитује; (3) постави и спроведе квалитативно и квантитативно истраживање у области психотерапије (4) идентификује нека од главних етичких питања у истраживању; и (5) изгради етички кодекс понашања у истраживању и раду са људима

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам парадигме и преглед главних филозофских парадигми; Увод у квалитативне и квантитативне методе; Технике и методе квалитативних и квантитативних истраживања; Структура нацрта квалитативног истраживања; Студија случаја; Истраживања психотерапијског процеса и делинеација од исхода терапије; Потребе за рефлексивношћу у психотерапији; Релациони истраживања у психотерапији; Експлорисање значења и искуства; Квантитативна истраживања у психотерапији; Структура нацрта квантитативног истраживања; Психотерапијска етичка пракса у истраживањима;

Практична настава

Рад у групама на анализи појединих истраживачких парадигми. Критичка анализа и дискусија истраживања спроведених у психотерапији. Рад на разради етичких дилема у контексту психотерапије.

Литература:

1. Милас, Г. (2009). Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним знаностима. Јастребско: Наклада Слап. (одабрана поглавља)
2. Вилиг, К. (2016). Квалитативна истраживања у психологији. Београд: Клио. (одабрана поглавља)
3. Фајгель, С. (2010). Методе истраживања понашања. Београд: Центар за примењену психологију. (одабрана поглавља)

Шира литература:

1. Gilbert, N. (1993): Researching Social Life. London: Sage
2. Kuhn, T. (1970): The Structure of Scientific Revolutions Chicago: University of Chicago Press
3. Popper, K. (1972): Conjecture and Refutation: The Growth of Scientific Knowledge London: Routledge and Kegan Paul

Број часова активне наставе: 120

Теоријска настава: 60

Практична настава: 60

Методе извођења наставе: Интерактивна настава, израда нацрта истраживања, дебатовање о различитим парадигмама и етичким дилемама, критичка анализа садржаја, семинарске дискусије и вежбе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	40
колоквијум-и	30	.....	

Предавања и вежбе (6 ЕСПБ) + Литература (4 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА МОТИВАЦИЈЕ

Наставник: (предавања и вежбе) проф. др Вељко Ђурић

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета

Мотивација је сложен психолошки конструkt којим објашњавамо процесе који започињу, управљају и одржавају људско понашање. Циљ овог предмета јесте да из различитих теоријских перспектива (физиолошких, психолошких и социјалних) студентима приближи основне појмове, истраживачке методологије и практичне последице разумевања људске мотивације.

Исход предмета

Студенти ће усвојити знање о томе како научни приступ објашњава наше жеље, потребе и стремљења. Научиће како да користе изворну литературу, како да изаберу и излажу изазовне теме из области мотивације и како да воде структуирану расправу о релевантним емпиријским истраживањима.

Садржај предмета

1. Светла и мрачна страна људске мотивације (људска природа између добра и зла, алtruizam, себичност, хедонизам); **2. Бес и агресија** (како биологија, генетика и култура обликују агресивност); **3. Бол и страх** (наши страхови и стрепње и како да се носимо са њима); **4. Сексуална мотивација** (биолошке и срединске детерминанте полних разлика, развој полног идентитета, хетеросексуалност и хомосексуалност); **5. Ерос и љубав** (природа привлачности и љубави, шта нас привлачи/одбија код других особа, женска и мушка сексуална привлачност, љубав на први поглед); **6. Зависност** (биолошке основе зависности од психоактивних супстанци: алкохола, кокаина и никотина, адиктивна понашања: коцка, интернет, опасност); **7. Сексуално насиље** (биолошки и историјски корени, средински утицаји, друштвено (не)прихватљиви облици); **8. Свирепост и њене награде** (природа задовољства при наношењу повреда, осветољубивост, популарност крвавог спектакла); **9. Поремећаји исхране** (булимија и анорексија, нагон преживљавања); **9. Очекивања од сопственог тела** (облици и историја телесних модификација, естетска хирургија, тетовирање, полне разлике); **10. Социосексуалност** (идвидуалне разлике у спремности за сексуални однос изван емотивне везе, полне и културне разлике)

Практична настава

Примена принципа психологије мотивације на свакодневне ситуације. Израда и презентација семинарског рада и испитног рада: Power Point презентација (обим 700 речи). Групна анализа примера истраживања. Дебата о кључним дихотомијама и дилемама теорија мотивације. Анализа документарних видео записа..

Литература:

Обавезна литература

Рив, Ј. (2010). Разумјевање мотивације и емоција. Наклада Слап, Јастребарско.

Број часова активне наставе: 90   Теоријска настава: 45   Практична настава: 45

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе, консултације, самостални и групни рад. Вежбе се обављају у мањим групама; користе се дискусије и дебате, филмови, квизови знања и студентске презентације. Семинарски рад се презентује и брани на вежбама.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Испит	поена
активност у току предавања	15	колоквијум/писмени испит	20
практична настава	15	усмени испит	40
семинар-и	10		

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (2,25 ЕСПБ) + Студија случаја (2,5 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА КРИМИНАЛНОГ ПОНАШАЊА

Наставник: (предавања и вежбе) проф. др Весна Гојковић

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета: Стицање знања из области менталних аберација које се налазе у основи криминалног понашања људи, посебно оних који чине најтежа, насиљничка кривична дела. Овим курсом заокружује се целокупна област маладаптивног и аномалног понашања, чиме је обухваћена и психијатријска нозологија и социјално девијантно и делинквентно понашање, са психолошког аспекта. Поред усвајања теоријског знања о етиопатологији малигних форми агресије испољене кроз насиљничког понашање, као и дистинкције типова личности насиљничких делинквената, циљ је обучити студенте да успешно раде послове психолога у области правосудног система– форензичку експертизу, као што су израда психолошких профиле могућих починиоца деликата, примена техника утврђивања веродостојности исказа, рад на полиграфу, судско вештачење и квалификација осуђених лица.

Исход предмета: А) успешна примена адекватних инструмената и израда психолошких профиле на делинквентима, чиме се омогућава брже и правилније идентификовање починиоца различитих типова криминалитета; с друге стране, стиче се успешно коришћење техника за смањење и превладавање стреса код учесника у кривично правном поступку; Б) умешност и спретност у изради тестова неопходних у процесу утврђивања веродостојности исказа, као што су когнитивни интервју и полиграфско тестирање; В) оспособљеност за истраживања етиопатологије насиљничког понашања у пенитеријалним установама и рад са осуђеницима; Г) оспособљеност за рад у процесу судског вештачења и у пословима истражног процеса

Садржај предмета

Теоријска настава - Психологија криминала, развој и специфичности предмета – насиљнички деликти; сродне дисциплине; етиологија – биолошки модел, правни модел, социолошки модел, медицински модел, психолошки модел; психоаналитички приступ и Кернбергов модел, Ајзенкова теорија криминала, Блекбурнова теорија криминала, Болбијев приступ, традиционало, психијатријско одређење личности криминалаца - поремећаји личности (Клеклеј и чек – листа психопатије) и криминал; савремена истраживања и теорије – Херов концепт примарне (криминалне) психопатије и упитник PCR; савремена етиологија психопатије: као мождане и физиолошке инсуфицијенције; зашто је психолошка терапија контраиндикована у лечењу криминалне психопатије; корени зла - субклиничка психопатија, мрачна тријада личности и савремена истраживања социјално аверзивног карактера; утврђивање веродостојности исказа: профајлинг и типологија личности насиљничких криминалаца; технике вођења когнитивног интервјуа код могућих починиоца деликата; технике препознавања типова лагања у односу на тип личности извршиоца деликта; процена личности могућег починиоца или осуђеног преступника – код малолетника и одраслих; технике писања психолошког (форензичког) вештачења; технике употребе полиграфа; анализа веродостојности садржаја писменог исказа учесника у поступку.

Практична настава - Самостално спровођење истраживања на субклиничком и неосуђиваном узорку применом релевантних инструмената (до 1000 речи), презентовање добијених налаза и групна дискусија; приказивање одговарајућих филмских записа, документарног и играног типа, са заједничком анализом и интерпретацијом; вежбе примене технике когнитивног интервјуа и самосталне израде тестова за постављене полиграфске задатке; из задатог примера извештаја форензичара самостално извођење закључка о типу починиоца; вежбе профајлинга преко описа деликта.

Литература: Гојковић, В. (2009). *Психологија криминалног понашања*, Прометеј, УСЕЕ, Нови Сад

Радуловић, Д. (2006). *Психологија криминала – психопатија и преступништво*. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију и ИКСИ (одабрана поглавља).

Hare, R. (2010). Без савести – застрашујући унутрашњи свет психопата око нас, Текон Инвест, Београд

Canter, D.V.(2010). *Forensic Psychology: A Very Short Introduction*, Oxford, University Press

Gavin, H. (2013). *Criminological and Forensic Psychology*, SAGE Publishing

Cutler, R.B., & Zapf, P.A. (2015). *APA Handbook of Forensic Psychology*, APA, Washington

Број часова активне наставе: 90 | **Теоријска настава:** 45 | **Практична настава:** 45

Методе извођења наставе: Приказ теорија применом power point програма, приказ филмова, одлазак у пенитеријалну установу и извођење очигледне наставе са осуђеницима уз менторство, примена одговарајућих инструмената у сврху заједничког уочавања релевантних одредница типова личности; дискусија о приказаним резултатима самостално обављених истраживања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

Предавања и вежбе (4 ЕСПБ) + Литература (2 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ДИНАМИКА ЉУДСКОГ ПОНАШАЊА

Наставник: проф. др Весна Петровић, доц. др Драган Жуљевић; вежбе: др Драган Мијовић, Зорица Кнежевић

Статус предмета: ОБАВЕЗАН

Број ЕСПБ: 9

Услов: Нема

Циљ предмета: Упознавање студената

- са различитим психолошким теоријама које објашњавају динамику људског понашања;
- са психолошким сазнањима о људском афективном искуству, мотивацији, саморегулацији;
- са несвесним процесима и свесним искуством;
- са применом различитих психолошких теорија у концептима различитих психотерапијских школа;
- са применом различитих психолошких теорија у пракси различитих психотерапијских школа.

Исход предмета: Од студента се очекује да на крају курса буде способан да

- покаже разумевање различитих аспеката динамике личности;
- покаже разумевање динамике личности са аспекта различитих психотерапијских школа;
- покаже критичко разумевање међузависности између појединца и средине;
- критичку процену свог сопственог животног сценарија и како се он активира окружењем, било позитивно било негативно.

Садржај предмета

Теоријска настава

Остварује се кроз следеће наставне јединице: 1. Преглед различитих психолошких теорија личности. 2. Јудско афективно искуство, мотивација и саморегулација. 3. Несвесни процеси и свесно искуство. 3. Повезивање различитих теорија личности са различитим психотерапијским правцима. 4. Доприноси различитих психотерапијских школа различитим теоријама личности. 5. Интегративна перспектива и теорије личности. 6. Теорија скрипта. 7. Организујући принципи. 8. Култура и теорије личности. 9. Култура и психотерапија. 10. Социо-културни фактори.

Практична настава

Имајући у виду да је овај предмет првенствено теоријског карактера облици практичне наставе усмерени су на теоријску анализу различитих психолошких теорија личности и могућности њихове примене у превенцији и интервенцији одређених облика дисфункционалних понашања. Оспособљавање студената за примену различитих психолошких теорија остварује се кроз: анализу предности и недостатака појединачних психолошких теорија личности, групну дискусију, решавање проблема и израду својеврсних домаћих задатака.

Студијски истраживачки рад

У оквиру овог предмета предвиђено је писање самосталног рада обима 3500 речи. Основни задатак при изради есеја ће бити да користећи знања усвојена на овом курсу ураде процену психодинамике личности једног клијента, као и предлог програма психотерапијског рада са клијентом полазећи од одређене теорије личности.

Литература:

- 1.Капрара, Ђ. В. & Ђервоне, Д. (2003). *Личност – детерминанте, динамика и потенцијали*. Београд: Дерета. (Одабрана поглавља)
- 2.Хол, К. С. & Линдзи, Г. (1998). *Теорије личности*. Београд: Плато.
- 3.Гојковић, В. (2010). *Психологија личности*. Нови Сад: Факултет за правне и пословне студије. (Одабрана поглавља)
- 4.Рив, Ј. (2010). *Разумевање мотивације и емоција*. Јастребарско: Наклада Слап. (Одабрана поглавља)

Шира литература:

- 1.Ewen, B.R. (2014): An Introduction to Theories of Personality, 7th Ed. New York: Psychology Press.
- 2.Schultz, P.D. & Schultz, S.E. (2009): Theories of Personality, 9th Ed. Wadsworth, Cengage Learning.

Број часова активне наставе: 105 | Теоријска настава: 45 | Практична настава: 45 | Студ. истраж. рад: 15

Методе извођења наставе: Интерактивна настава, групна дискусија, теоријска анализа, решавање проблема, израда домаћих задатака, анализа предности и недостатака, семинарски радови, семинарске дискусије и вежбе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (3,75 ЕСПБ) + Студија случаја (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ЕВАЛУАЦИЈА ПСИХОТЕРАПИЈЕ

Наставници: Доц. др Драган, С. Жуљевић, проф. др Весна Петровић; вежбе: др Весна Петровић, др Сања Батић - Очовај

Статус предмета: ОБАВЕЗАН

Број ЕСПБ: 9

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање са основним концептима, потребом, сврхом и практичним импликацијама евалуације психотерапијског третмана. Овладавање напредним техникама тумачења и приказивања података. Овладавање вештинама адаптирања садржаја психотерапијског третмана на основу добијених резултата.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса: (1) разуме савремене методолошке и практичне захтеве струке за континуирано спровођење евалуације психотерапијског третмана; (2) разуме основне типове нацрта истраживања у психотерапији; (3) разуме основне проблеме евалуације психотерапијског третмана као и претње валидности истраживачког налаза у свакој фази спровођења евалуације; (4) овлада свим главним елементима и фазама спровођења евалуације, од израде нацрта, спровођења истраживања на групама и појединачно, анализе података, до писања истраживачког извештаја; (5) зна да на основу очекиваних резултата евалуације третмана осмишљава прилагођавање садржаја и структуре третмана у циљу постизања већих третманских ефеката

Садржај предмета

Теоријска настава

Историјска перспектива евалуације третмана. Савремени захтеви за евалуацијом третмана и импликације за праксу. Интерна и екстерна валидност истраживачког закључка. Конструкт валидност и валидност статистичког закључка. Извори пристрасности у закључивању. Експериментални и квазиекспериментални истраживачки дизајни. Међугрупни и унутаргрупни нацрти. Проблеми контролних група. Истраживачки нацрти на појединцу. Корелациони нацрти. Метааналитичке студије. Употреба резултата истраживања у унапређењу ефеката психотерапијског рада.

Практична настава

Студенти ће на вежбама проћи кроз целокупан процес израде нацрта истраживања ефеката психотерапијског третмана: на часовима ће се бавити осмишљавањем оригиналног истраживачког питања, избором најадекватнијег истраживалког дизајна, трагањем за адекватним мерним инструментима, дискусијом потенцијалних истраживачких налаза, осмишљавањем алтернативног метода, отклањањем потенцијалних претњи валидности истраживачког закључка, те импликацијама потенцијалних налаза за унапређење ефеката третмана.

Студијски истраживачки рад

Студенти ће имати за задатак да самостално напишу и на вежбама представе предлог квантитативног истраживања евалуације психотерапијског третмана (3500 речи).

Литература:

1. Милас, Г. (2009). *Истраживачке методе у психологији и другим друштвеним знаностима* (2. издање).

Јастребарско: Наклада Слап. (Одабрана поглавља)

2. Kazdin, A. E. (2003). *Research Design in Clinical Psychology* (4th edition). Boston: Allyn and Bacon (Одабрана поглавља)

Шира литература:

1. Cone, J. D. (2002). *Evaluating Outcomes. Empirical Tools for Effective Practice*. Washington, DC: American Psychological Assotiation. (Одабрана поглавља)

2. Elliott, R. (2002). *Research methods in clinical psychology: An introduction for students and practitioners* (2nd Ed.). England, Chichester: John Wiley & Sons, Ltd. (Одабрана поглавља)

Број часова акт. наставе 75   Теоријска настава: 30   Практична настава: 30   Студ. истраж. рад: 15

Методе извођења наставе:

Интерактивна настава, дискусија, методолошка анализа, израда и презентација нацрта истраживања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	10	усмени испит	алтернативно
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (3,75 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм : ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПРЕДУЗЕТНИШТВО

Наставник: (предавања и вежбе) Проф. др Владимир Његомир

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета

Основни циљ предмета је упознавање студената са основама предузетништва и стицање разумевања комплексности предузетничког подухвата, од пословне идеје до њене комерцијализације на тржишту.

Исход предмета

Стицање способности студената за идентификацију пословних шанси и опасности, развој идеја и њихову трансформацију у предузетничке подухвате.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам предузетништва; Значај предузетништва; Разлике у развијености предузетништва и фактори који узрокују разлике; Фактори који опредељују отпочињање предузетничког подухвата; Личне карактеристике предузетника; Мотиви предузетништва; Разлике предузетништва и менаџера; Менаџерске улоге предузетника; Појам, значај и структура пословног плана; Дефинисање и избор пословне идеје; Обликовање тржишне могућности; Менаџмент и организација; Предузетнички маркетинг; Правни аспекти предузетништва; Финансијски аспекти предузетништва; Остапак, раст и напуштање предузетничких подухвата.

Практична настава

Практичан рад на конкретном примеру пословне идеје. Студенти кроз израду бизнис плана имају прилику да операционализују своју предузетничку идеју и истовремено се припреме за њену практичну реализацију.

Литература

Његомир, В.: *Предузетништво*, ауторско издање, Нови Сад, 2015.

Његомир, В.: *Предузетништво: теорија и пракса*, Факултет за превне и пословне студије др Лазар Вркатић, Нови Сад (у штампи)

Шира литература

Barringer, B.R. and Ireland, R.D.: *Entrepreneurship: Successfully launching new ventures*, Prentice Hall, Upper Saddle River, New Jersey, 2012.

Bygrave W.D., Zacharakis A. *The Portable MBA in Entrepreneurship*, John Wiley & Sons Inc., Hoboken, New Jersey, 2010.

Parker, S.: *The Economics of Entrepreneurship*, Cambridge University Press, Cambridge, 2009.

Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
--	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Предавања, анализа студије случаја, самосталан пројекат – израда бизнис плана.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	письмени испит	
практична настава	5	усмени испит	60
колоквијум-и	10	.....	
израда бизнис плана	20		

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (2,75 ЕСПБ) + Израда бизнис плана (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ФОРЕНЗИЧКА ПСИХОЛОГИЈА

Наставник: Доц. др Драган Мијовић; вежбе: др Јелена Достанић

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета: Упознавање са форензичко-психолошким методама које се најчешће користе у пракси. Сагледавање утицаја различитих области психолошког знања на формирање форензичко-психолошке методологије. Стицање увида о значају и улози форензичког вештака-психолога у процесу доказивања најтежих кривичних дела.

Исход предмета: Од студента се очекује да на крају курса буде оспособљен да

- препознаје и разуме психолошке, ситуационе и формално-правне околности у којима се примењују форензичке методе;
- препознаје и разуме психолошке и психофизиолошке процесе који су у основи појединих форензичко-психолошких метода;
- препознаје и разуме међусобни утицај примењене психологије у форензици и њених теоријских аспеката;
- критички сагледава могућности практичне примене појединих форензичких метода.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Одређење појма, циљева и задатака форензичке психологије (традиционалан и савремен приступ). 2. Историјски развој форензичке психологије. 3. Области примене форензичке психологије. 4. Форензичка психологија као примењена клиничка психологија (израда психолошких профила извршилаца најтежих кривичних дела, израда психолошких портрета чланова организованих криминалних група и других безбедносно интересантних лица, процена менталног и емоционалног стања испитаника у време извршења кривичног дела, подобности, рецидивизма, опасности по себе и/или околину, способности, црта личности и др.). 5. Форензичка психологија као примењена психофизиологија (првера истинитости исказа на основу мерења емоционалне реактивности, анализе невербалне комуникације и психолингвистичке анализе осумњичених, окривљених, жртава и сведока). 6. Статистички приступ у форензичкој психологији. 7. Форензичка психологија као вештина интерперсоналне комуникације (преговарање у талачким и другим кризним ситуацијама). 8. Вештак, тужилац, судија: одређење појмова са становишта судско-процесне форме, задатака, улога и међусобних односа.

Практична настава

Упознавање са свим форензичко-психолошким методама (преко примера из праксе и играња улога у оквиру стимулус-ситуација). Упознавање са техничким средствима која се користе при детекцији лагања и рад на њима (студенти испробавају инструменте у различитим улогама – као испитивачи и испитаници). Дискусије у вези са практичним проблемима примене различитих форензичко-психолошких експертиза са становишта испитаника, вештака, методологије и правосудног система.

Литература:

- Костић, М. (2000). *Форензичка психологија, теорија и пракса*. Београд: Центар за примењену психологију
- Мијовић, Д. (2017). *Лаж и мерење – Метода адаптивне стимулације*. Нови Сад: Факултет за правне и пословне студије др Лазар Вркatiћ (одабрана поглавља, 114 стр.).

Шира литература:

- Crighton, D.A. & Towl, G.J. (2015). *Forensic Psychology, 2th Ed.* Oxford: The British Psychological Society and John Wiley&Sons Ltd
- Howitt, D. (2018). *Introduction to Forensic and Criminal Psychology, 6th Ed.* London: Pearson Education Ltd.

Број часова активне наставе: 60

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методе извођења наставе: Интерактивна настава, групна дискусија, теријска анализа, решавање проблема, израда домаћих задатака, анализа предности и недостатака, семинарски радови, семинарске дискусије и вежбе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	20		

Предавања и вежбе (3ЕСПБ) + Литература (3 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПРАКТИКУМ

Наставници и (ко)ментори у појединим институцијама, задужени за организацију стручне праксе:

Руководилац стручне праксе, асистенти и (ко)ментори из организације

Број ЕСПБ: 3

Услов: Нема

Циљ

Пракса има за циљ употребљавање теоријских знања са практичним. Пракса се организује у циљу успешног стицања компетенција које су предвиђене студијским програмом. Крајњи циљ је припрема студената да се лакше укључе у професионални рад. Поред боравка у организацијама, као својеврстан вид праксе предвиђене су и посете различитим институцијама у којима се обавља психотерапијска делатност.

очекивани исходи

Спровођење стручне праксе треба да резултира оспособљеношћу студената за:

- усвајање одређених принципа кроз практична искуства који би били основа за изграђивање будуће професионалне улоге (сарадња са другим стручњацима);
- анализу процеса рада психотерапеута са становишта усвојених знања током студија;
- стручна формулатија предлога за унапређење психотерапијске праксе

Садржај стручне праксе

Садржај стручне праксе је дефинисан садржајем уобичајених активности стручњака у организацији као што су психологи, правници, економисти, менаџери итд.

Практичне активности захтевају од студената:

- Опис активности за сваки дан праксе,
- проблеме и изазове са којима се студент суочавао,
- запажања студената о организацији и спроведеној стручној пракси,
- професионалне сугестије студената о унапређењу процеса рада и пословања организације,
- презентовање стечених искустава.

Извођење и евидентирање обављеној стручној пракси

Студент је дужан да током праксе води Дневник о обављању стручне праксе у прописаној форми, као и да припреми презентацију и своје искуство изнесе пред другим студентима. На тај начин студенти добијају информације о раду значајног броја институција и стављају се у ситуацију да кроз групну диксусију анализирају затечена стања и осмисле могуће видове интервенције.

Место обављања праксе

Дужина праксе и број ЕСП бодова усклађен је са стандардима за акредитацију (ЕСП бодови 3 - 90 сати). Стручна пракса се може обављати у свим организацијама које обављају психолошку делатност по важећим законима Републике Србије. Потребно је да делатност организације буде у складу са програмом студија које се изводе на Факултету. Области потенцијалног обављања праксе су: област социјалног рада, област здравственог сектора, област образовања, област радних организација, област правног субсистема и друге релевантне области.

Литература:

Студенти се усмеравају на релевантну литературу која је девинисана силабусима за предмете на овом мастер програму.

Број часова: Пракса траје један школски семестар, минимално 80 радних часова

Методе извођења наставе: Самостална пракса студената праћена супервизијом од стране (ко)ментора у организацији.

Процена испуњености исхода (Максимални број поена 100)

- Извештај и презентација о обављеној стручној пракси 30 поена
- Оцена (ко)ментора у погледу интересовања, ангажовања и показаних резултата 35 поена
- Оцена руководиоца стручне праксе 35 поена

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЕСПБ БОДОВА

Обрачун бодова за Практикум (Стручна пракса)

90 сати праксе = 3 ЕСПБ

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ЛИЧНОСТ ТЕРАПЕУТА У ПСИХОТЕРАПИЈСКОМ РАДУ

Наставник: Проф. др Гордана Дедић, вежбе: Пеђа Миладиновић

Статус предмета: ОБАВЕЗАН

Број ЕСПБ: 9

Услов: Нема

Циљеви предмета:

- сагледавање значаја личности психотерапеута у контексту спровођења психотерапије;
- изграђивање професионалног идентитета психотерапеута код студената;
- сагледавање психолошког и медицинског аспекта професионалне улоге психотерапеута;
- оспособљавање студената за сарадњу у дијагностици и психотерапијској интервенцији са другим стручњацима;
- уочавање значаја супервизије за рад у психотерапији.

Исход предмета

- стицање знања о аспектима личности значајним за психотерапијски рад;
- изграђивање властитог професионалног односа;
- разумевања разлика и сличности између психолошког и медицинског приступа професионалној улози;
- разумевање значаја личне терапије и супервизије психотерапеута за психотерапијски рад;
- оспособљеност за процену етичности у раду са људима.

Садржај предмета

Теоријска настава

Структура и динамика личности; Особине и способности као компетенције за психотерапијски рад; Стицање професионалних знања у циљу изграђивања личности психотерапеута; Психолошки и медицински приступ личности и професионалној улози; Улога клиничке праксе у узграђивању личности психотерапеута; Улога личности психотерапеута у изграђивању односа са клијентом; Начини дефинисања професионалних граница; Значај личне терапије психотерапеута за успешност у раду са клијентима; Значај супервизије за психотерапијски рад (врсте супервизије и супервизија као превенција емпатског замора и изгарања); Улога личности психотерапеута у изграђивању професионалног односа са другим стручњацима укљученим у превентивни, терапијски и/или едукативни рад; Етика као лични оквир за психотерапијску праксу.

Практична настава

Садржаји се преносе студентима кроз интерактиван рад. Анализа и дискусија о различитим аспектима личности, који могу да утичу на психотерапијски рад. Разматрање етичких дилема у психотерапијској пракси на конкретним случајевима. Приказивање одабраних терапијских сеанса и са њима повезаних супервизија терапеута путем видео презентација (инсерт из филмова). Дискусија о важности супервизије у приказаним случајевима из праксе. Планирана су гостујућа предавања стручњака из области психологије и медицине који би студентима пренели лично искуство развоја професионалне улоге. Студенти ће у оквиру предмета посетити одељење за психијатрију Клиничког центра Војводине и Клинику за психијатрију ВМА у циљу разговора са психијатрима и психозима. У оквиру овог предмета студенти имају семинарски рад на тему значаја усклађивања личних вредносних становишта терапеута са врстом проблема клијента и његовим вредносним системом (3500 речи).

Литература:

1. Korej, G. (2004). Teorija i praksa psihološkog savetovanja i psihoterapije. Jastrebarsko: Naklada Slap. Poglavlje: Savjetovatelj: osoba i stručnjak (str. 15-42). Ukupno: 27 str.
2. Klein, R., Bernard, H., & Schermer, V. (2011). *On becoming a psychotherapist: the personal and professional journey*. New York: Oxford University Press, Inc. Poglavlja: The mentoring Relationship (str. 49-68); The role of clinical experience in the making of a psychotherapist (str. 94-113); Psychotherapy supervision and the development of the psychotherapist (str. 114-143); A consideration of the role of personal therapy in the development of a psychotherapist (str. 144-164); Psychotherapy research: Implications for optimal therapist personality, training and development (str. 245-268). Uk. 109 str.
3. Dryden W & Spurling L (1989): *On Becoming a Psychotherapist*. London: Tavistock/Routledge.
4. Poglavlja: The therapist as a crucial variable in psychotherapy (str. 2-13); Through therapy to self (str. 30-49); My career as researcher and psychotherapist (str. 97-111); The self and the therapeutic domain (str. 186-210). Ukupno: 49 str.
5. Goldberg C (1991). *On Being a Psychotherapist*. New York: Jason Aronson. Poglavlja: Struggles for power and influence (str. 21-42); Boredom and burnout (str. 169-208); Toward creativity and personal growth (str. 297-320). Ukupno 83 str.
6. Gilbert, M. & Evans, K. R. (2000). *Psychotherapy supervision: An integrative-relational approach to psychotherapy supervision*. Buckingham, U.K.: Open University Press. Ukupno: 23 str.

Шира литература:

1. Erić Lj. Psihodinamička psihoterapija. Beograd: Savremena administracija; 2009.
2. Lopičić Z. Supervizija u psihoanalitičkoj psihoterapiji, Beograd, Institut za mentalno zdravlje, 2002
3. Dedić G. Medicinska etika. Beograd: Medija centar Odbrana; 2015

Бр. час. акт. наставе: 60   Теоријска настава: 30   Практична настава: 30

Методе извођења наставе: Интерактивна настава, семинарски рад, видео презентације, групне дискусије, посета одељењу за психијатрију Клиничког центра Војводине, гостујућа предавања стручњака из праксе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
колоквијум	20	писмени испит	
семинар	30	усмени испит	50

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (3,75 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПОЗИТИВНА ПСИХОЛОГИЈА

Наставник: Проф. др Весна Петровић, вежбе: Зорица Кнежевић

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: НЕМА

Циљ предмета

- Упознавање студената са основним појмовима и претпоставкама везаних за област позитивне психологије, као и са методологијом и резултатима истраживања у овој области.
- Стицање знања о основним теоријским концептима и резултатима истраживања у области позитивне психологије као што су то психичко благостање, субјективно благостање, снаге карактера, резилијентност, посвећеност, позитивност, емоционална самоефикасност, емоционална компетентност, развој личних ресурса и могућности .
- Разумевање значаја познавања основних концепата релевантних за област позитивне психологије

Исход предмета

- Оспособљавање студената за препознавање компоненти психичког и субјективног благостања и стварање услова за њихов дљи развој; за креирање и спровођење програма базираним на основама позитивне психологије у различитом контексту као што је школа, радно место, приватан живот, или организације; за креирање стратегија за подстицање психолошке отпорности на стрес;
- Стицање и примена знања и вештина потребних за рад на изграђивању и одржавању услова за реализацију и развој кључних појмова из позитивне психологије.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Настанак и развој позитивне психологије. Историјски преглед; **2. Психичко благостање** – теорија психичког благостања; Димензије психичког благостања; Истраживања; **3. Субјективно благостање** – компоненте субјективног благостања; заовољство животом; теорије субјективног благостања; субјективно благостање и здравље; личност и субјективно благостање; позитивна психологија и субјективно благостање; срећа, резултати истраживања; љубав, резултати истраживања; интервенције које повећавају степен благостања; **4. Снаге карактера и класификација врлина** - Снаге карактера; Снаге карактера кроз категорије врлина; Истраживање врлина и снага карактера; Истраживање врлина и снага карактера и компоненти благостања; Истраживање снага карактера и врлина у Србији; **5. Емоционална компетентност** – емоционална самоефикасност , концепт позитивности ; **6.**

Примена позитивне психологије на различите контексте – позитивна психологија у школи; у радној организацији; индивидуално; у породици; **7. Истраживања** – истраживања као јака страна позитивне психологије; познати инструменти у области позитивне психологије; резултати истраживања у Србији, Европи и Америци.

Практична настава

Израда програма позитивне психологије за појединце, школску популацију и/или организацију. Анализа и израда програма позитивне психологије у различитим контекстима, искуствене групе на теме из позитивне психологије, дискусија о спроведеним програмима на теме из позитивне психологије. Спровођење истраживања, практични рад за студенте на тему релевантну за курс као што су компоненте психичког и субјективног благостања и резилијентности.

Литература

1. Селигман, М.. (2008). *Научени оптимизам*. Београд: Завод за уџбенике.
2. Фредериксон, Б.(2015). *Љубав 2.0*. Загреб: Планетропија.
3. Селигман, М. (2012). Истинска срећа.Београд: Завод за уџбенике.

Број часова активне наставе: 60

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методе извођења наставе: Предавања (активна настава), дискусионе вежбе, самостални и групни рад, презентације, анализа и дискусија о спроведеним психолошким интервенцијама, искуствени рад - самостално увежбавање различитих вежби из позитивне психологије, одигравање примера из праксе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Испит	поена
активност у току предавања	10	колоквијум/писмени испит	20
практична настава	15	усмени испит	40
семинар-и	15		

Предавања и вежбе (3,25 ЕСПБ) + Литература (2,75 ЕСПБ) + Израда програма позитивне психологије (2 ЕСПБ)

Студијски програм : ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: МАЛОЛЕТНИЧКА ДЕЛИНКВЕНЦИЈА

Наставник: Доц. др Татјана Скакавац, вежбе: Соња Драговић - Секулић

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета

Циљ изучавања овог предмета је упознавање студената са проблематиком малолетничке делинквенције (истраживање проблема, елементарни појмови психологије детињства и младости, етиолошки, феноменолошки и виктимолошки аспекти, као и сагледавање кривичноправног положаја малолетника и део који се односи на посебну заштиту оштећених малолетних лица).

Исход предмета

Осспособљавање студената за правилно препознавање и идентификовање етиолошких, феноменолошких и виктимолошких аспеката малолетничке делинквенције и познавање законских одредаба у поступању са овом посебно осетљивом категоријом учинилаца кривичних дела.

Садржај предмета

Теоријска настава

Истраживање проблема малолетничке делинквенције; Етиологија малолетничке делинквенције; Феноменологија малолетничке делинквенције; Поступак према малолетницима у сукобу са законом; Карактеристике малолетничког кривичног права; Кривичноправни статус малолетника; појам и врсте малолетника; Васпитни налози (Појам, сврха и врсте); Положај млађих пунолетних лица у кривичном праву; Кривичне санкције за малолетне учиниоце кривичних дела; Васпитне мере; Мере безбедности; Казна малолетничког затвора; Примарни облици друштвеног реаговања на малолетничко преступништво; Кажњавање малолетника и изрицање мера безбедности; Кривични поступак према малолетницима; Начела кривичног поступка према малолетницима; Субјекти кривичног поступка према малолетницима; Особености и ток кривичног поступка према малолетницима; Судске одлуке у поступку према малолетницима; Правни лекови у кривичном поступку према малолетницима; Извршење кривичних санкција према малолетницима; Посебна заштита оштећених малолетних лица у кривичном поступку.

Практична настава

Вежбе ће се изводити током целог семестра и то путем теоријских вежби, решавања симулираних и писмених задатака (израда аката) и семинарских радова.

Литература

Бошковић, М.: (2007). *Основи малолетничке делинквенције*, Факултет за безбједност и заштиту, Бања Лука.

Крстић, О.: (2009). *Малолетничка делинквенција*, Универзитет Синергија, Факултет за безбједност и заштиту, Бања Лука.

Кнежевић, С. (2010), *Малолетничко кривично право*, Правни факултет, Ниш

Скакавац, Т.(2015), *Рецидивизам малолетних учинилаца кривичних дела*, Факултет за правне и пословне студије др Лазар Вркатић, Нови Сад

Број часова активне наставе: 60

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методе извођења наставе

Предавања, вежбе, консултације, семинарски радови, студије случаја, монолошка и дијалошка метода, самостални и групни рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	60
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	10		

Предавања и вежбе (3. ЕСПБ) + Литература (3 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА ЗАВИСНОСТИ

Наставник: (предавања и вежбе) Доц. др Драган С. Жуљевић

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета: Указивање на специфичности зависничког понашања, те његову улогу у радној средини и друштву. Овладавање основним концептима теорије и праксе у иницирању промене зависничког понашања, са циљем унапређења задовољства животом, продуктивности и радне ефикасности појединца. Упознавање са основним моделима превентивног рада, моделима и ресурсима друштва у пружању помоћи особама које пате од зависничког понашања.

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- разуме основне концепте у теорији и пракси зависничког понашања
- схвата заједничке и дистинктивне карактеристике хемијски и нехемијски заснованих зависности
- овлада знањем о типовима зависничког понашања, те моделима објашњења етиологије зависности
- разуме комплексност утицаја зависничког понашања на радну ефикасност појединца у радном колективу
- овлада основним претретмаским ресурсима у раду са особама које пате од зависничког понашања и интервенцијама намењеним повећању клијентове мотивације за промену понашања
- буде упознат са основним концептима промене зависничког понашања
- буде упознат са друштвеним ресурсима за помоћ особама које пате од зависничког понашања

Садржај предмета

Теоријска настава

Зависност од понашања до болести. Нехемијске зависности. Хемијске зависности. Типови и дејство психоактивних супстанци. Нивои употребе психоактивних супстанци. Универзалне карактеристике зависничког понашања. Модели схватања зависности. Стадијуми спремности на промену понашања. Мотивациони интервју. Типови и принципи превентивних програма. Клинички модели интервенције. Психосоцијални модели интервенције. Модели интервенције у радној заједници.

Практична настава

На вежбама студентима ће бити представљане студије случаја појединача који пате од зависничког понашања са циљем да осмисле свеобухватни план интервенције из угла психолога запосленог у предузећу где је клијент запослен. Осмишљени програми биће дискутовани из угла етичности, ефијасности и трагања за алтернативним приступима мотивације клијента на промену зависничког понашања. Такође, студенти ће кроз играње улога бити увежбавани у вештинама мотивисања особе за промену зависничког понашања у складу са савременим моделима промене понашања.

Литература:

1. Coombs, R. H. & Howatt, W. A. (2005). *The Addiction Counselor's Desk Reference*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons Inc. (Одабрана поглавља)
2. Вучковић, Н. (2007). *Дроге од забаве до болести*. Нови Сад: Институт за психијатрију(Одабрана поглавља)
3. Стојковић, Љ. и Седмац, Т. (2003). *Алкохолизам. Терапијски концепти и пракса*. Београд: Завод за уџбенике и наставна сресдства. (Одабрана поглавља)
4. Градиво презентовано на предавањима.

Шира литература:

1. Bishop, F. M. (2001). *Managing Addictions*. Northwale, NJ: Jason Aronson Inc. (Одабрана поглавља)
2. Miller, W. R. & Rollnick, S. (2013). *Motivational Interviewing. Helping People Change*. New York, NY: The Guilford Press. (Одабрана поглавља)

Број часова акт. наставе: 90

Теоријска настава: 45

Практична настава: 45

Методе извођења наставе: Интерактивна настава, групна дискусија, дебата, студија случаја

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	20	усмени испит	
колоквијум-и	20	.....	

Предавања и вежбе (3. ЕСПБ) + Литература (3 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: ИНТЕГРАТИВНА ПСИХОТЕРАПИЈА

Наставник: Проф. др Весна Петровић; вежбе: Зорица Кнежевић

Статус предмета: ИЗБОРНИ

Број ЕСПБ: 8

Услов: Нема

Циљ предмета

Упознавање студената са основним концептима интегративне психотерапије са циљем њихове примене у превенцији, интервенцији и едукацији. Разумевање основних приступа психотерапијске интеграције; Овладавање разумевања процеса интегративне психотерапије; Овладавање стратегијама и техникама интегративне психотерапије;

Исход предмета

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- демонстрира свеобухватно разумевање различитих приступа интегративној психотерапији;
- демонстрира компетентно разумевање утицаја дечијег развоја на односе у одраслом добу;
- осмисли стратегију за психотерапијску интервенцију у складу са врстом дисфункционалности клијента, а на принципима интегративне психотерапије;
- самостално примени технике интегративне психотерапије ослеђајући се на осмишљену стратегију интервенције;
- самостално креира програм превенције, интервенције и едукације, заснован на принципима интегративне психотерапије.

Садржај предмета

Теоријска настава

Приступи интегративној терапији; Епистемологија и вредности интегративне психотерапије; Контакт као примарни циљ интегративне терапије; Дечији развој и односи у одраслом добу; Стратегија интервенција и интегративној психотерапији; Терапијска употреба техника; Димензије развоја селфа; Терапеутова употреба селфа; Процес интегративне психотерапије (прва сеанса, прихватање у психотерапији, терапијски однос, процесна дијагноза, психолошки уговор, трансфер и контратрансфер, различити начини виђења трансфера, завршетак и евалуација терапије); Превенција и едукација из угла интегративне психотерапије.

Практична настава

Рад у групи студената кроз саморефлексију, дискусије и разговор са супервизором (предметним професором) и вршњацима. Играње улога - студенти ће на вежбама у двочланим групама играти улоге терапеута и клијента како би увежбали примену техника и интервенција. Израда психолошког уговора у зависности од специфичне ситуације или дисфункционалности клијента. На часовима ће се радити анализа транскрипата и анализа психотерапијских видеопрезентованих материјала. Од студената се очекује да напишу есеј од 2500 речи у коме ће приказати одређени значајан аспект теорије. Такође, очекује се да напишу и пркажу на часу исклучиви есеј рефлектујући сопствено искуство.

Литература:

1. Evans, K. R. & Gilbert, M. (2005) An Introduction to Integrative Psychotherapy. New York: Palgrave-Macmillan.
2. Erskin, R.G., Morsund, Dž.P. (2016) Integrativna psihterapija na delu. Novi Sad: Psihopolis.
3. Norcross, J. C. & Goldfried, M. R. (Eds) (1992). Handbook of Psychotherapy Integration. Basic Books, New York. (одабрана поглавља)

Шира литература:

1. Kaufman G (1985). Shame: The Power of Caring (2nd edit) Cambridge. Mass. Schenkman Books.
2. Stern DN (1985). The Interpersonal World of the Infant: A View from Psychoanalysis and Developmental Psychology. Basic Books, New York
3. Gilbert M & Evans K (2000) Psychotherapy Supervision: A Relational-Developmental Approach. OU Press.
4. Finlay, L. and Evans, K. (2009) Relational Centred Research: exploring purpose and meanings. Wiley Blackwell.
5. Bowlby, J. (1988). A Secure Base: Parent-Child Attachment and Healthy Human Development. Basic Books, Harper & Row, New York.

Број часова активне наставе: 90

Теоријска настава: 45

Практична настава: 45

Методе извођења наставе: Дидактичка и експериментална настава: индивидуалне вежбе, вежбе у паровима и малим и великим групама. Примена теорије на личне и/или клиничке случајеве нпр. Рефлесивно мишљење. Орална презентација у малим групама. Анализа транскрипата и видео материјала. Припрема, презентовање и спровођење програма едукације или превенције.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	40
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и	10		

Предавања и вежбе (3. ЕСПБ) + Литература (3 ЕСПБ) + Семинарски рад (2 ЕСПБ)

Студијски програм: ПСИХОТЕРАПИЈА – мастер академске студије

Назив предмета: МАСТЕР РАД

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положени сви испити на мастер студијама, обављена стручна пракса, урађено научно истраживање

Циљеви завршног рада:

Циљ је да се сва, током мастер студија усвојена, знања из теорије и праксе интегришу и примене на конкретним случајевима из праксе. Тема мастер рада ће бити изабрана из студентовог главног одабраног поља клиничке праксе и тражиће се да се покаже компетентан превод концепата и метода у праксу.

Очекивани исходи:

Након завршетка предмета студенти ће бити оспособљени да покажу ниво мастер студија компетентности у изради научно-истраживачког рада или истраживачке студије случаја.

Општи садржаји:

Мастер рад претпоставља самосталну истраживачку и стручну обраду изабране теме.

Форма мастер рада може бити класичан истраживачки рад или студија случаја, карактеристична за област психотерапије.

Мастер рад је укоричени писмени рад чија се структура састоји од: садржаја, уводног дела, теоријско-методолошке основе и емпиријског истраживања, анализе резултата, закључака и списка коришћене литературе. Обим рада је од 40 до 60 страница, укључујући и референце. Рад треба да буде писан стандардним фонтом, проредом и др.

У погледу питања из претходног става студент консултује ментора.

Тема мастер рада мора бити у вези са наставним планом и програмом неког од наставних предмета из којег је студент полагао испит.

Тему дипломског рада одређује ментор на предлог студента, а по сагласности руководиоца катедре.

Тему мастер рада одобрава наставнонаучно веће.

Мастер рад се брани пред трочланом комисијом коју чине наставници ангажовани на овом Мастер програму: Психотерапија.

Методе извођења: У зависности од избора теме и циљева истраживачког рада могу се користити различите квантитативне методе обраде података.

Број часова активне наставе   Теоријска настава: 0   Практична настава: 0   СИР: 10

Мастер рад се изводи путем консултација са ментором.

Оцена знања (максимални број поена 100)

- Оцена написаног мастер рада – 40
- Усмена презентација – 20
- Одбрана рада (одговори на питања чланова комисије) - 40